

**ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО ЕЛЕКТРОТЕХНИКА И
ЕЛЕКТРОНИКА „КОНСТАНТИН ФОТИНОВ“ - БУРГАС**

гр. Бургас, бул. „Хр. Ботев“ № 42, тел./факс 056/817691, e-mail: pgeeburgas@gmail.com

**УЧИЛИЩНА ПОЛИТИКА
ЗА ИНТЕРКУЛТУРНО ОБРАЗОВАНИЕ
И
РОЛЯТА НА
ИНСТИТУЦИОНАЛНАТА СРЕДА,
ПУБЛИЧНО ПРОСТРАНСТВО
И СОЦИАЛНИ МРЕЖИ
ПРИ ФОРМИРАНЕТО
НА
ГРАЖДАНСКА КУЛТУРА
И
СОЦИАЛНА КОМПЕТЕНТНОСТ**

ПРОБЛЕМА, върху който се работи целенасочено в ПГЕЕ „Константин Фотинов“ е:

Как да направим така, че всеки ученик да е гражданин? Активен, критичен, с познания и позиция.

Сигурният отговор е: Като работим за това от постъпването на ученика в училището. Това трябва да е постоянен процес, да е част от общообразователния стандарт и да сме сигурни, че всички ученици ще са включени в него. Гражданското образование развива критично мислене, аналитични умения и нагласи. То помага на младия човек да се формира като свободна личност, която познава и отстоява своите права, свободи и отговорности.

Темата за гражданското образование днес отново е актуална и дискуссионна покрай новия закон за предучилищно и училищно образование и държавните образователни стандарти.

Да се изгради един млад човек като гражданин на една страна, всъщност означава, че той трябва да се научи да разбира проблемите, които стоят пред обществото в дадено историческо време и неговата дейност да отразява не само личните му интереси и вкусове, но и да се съобразява с интересите на “другите”.

Когато в училище се изучават много и различни научни дисциплини като математика, история, химия и т.н., голяма част от фокуса в образованието се премества и човешките ценности убягват от учебната програма. А те са изначални. Този дефицит в образованието води до дълбока криза на ценностите в нашето общество. Затова е важно гражданското образование в училище да заостри вниманието на учениците веднага при постъпването в училище, при това по интерактивен интересен начин, който да развива критично мислене, аналитични умения и нагласи, за да ги ангажира и да ги накара да се чувстват съпричастни към случващото се в ежедневието.

ПРЕДИСТОРИЯ ЗА ВЪВЕЖДАНЕ НА ГРАЖДАНСКОТО ОБРАЗОВАНИЕ.

По един или друг начин до идеята за гражданско образование са се докосвали такива мислители като Сократ, Платон и Аристотел, Джон Лок, Емануел Кант, Георг Хегел, Жан Жак Русо, Томас Джеферсън, Георг Клапаред, Джон Дюи, Георг Керценщайнер, Фьорстер и други. Всеки един от тях свързва гражданското образование с: осмислянето на целта на образованието; задълженията и зависимото положение на личността от държавата; формирането на качества като гражданин на съответната държава и общество.

Идеята за гражданското възпитание на учениците се въвлеча в рамките на българското училище под влиянието на възрожденските традиции в националното възпитание и европейския опит за подготовката на децата като бъдещи граждани. Реализирането на идеята става

възможна поради факта, че страната се освобождава от петвековното робство, придобива независимост и приема конституционализма и демокрацията като форма на устройство и управление. Новата българска държава има остра потребност от достойни граждани, която потребност се удовлетворява с формите и методите на обучение по гражданско образование от най-ранна възраст.

Началото на организираното осъществяване на гражданското образование в българското училище се поставя в края на 19-ти век с утвърждаването на предмета Гражданско учение като задължително изучавана дисциплина от учениците, завършващи основно образование. Чрез него се постигат целите на гражданското образование.

През първата половина на 20-ти век се полагат много грижи за разширяване обхвата на учениците във формите на обучение по гражданско образование.

Гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование са взаимосвързани и формират интердисциплинарен комплекс, насочен към придобиване на социални, граждански и интеркултурни компетентности и на компетентности, свързани със здравето и поддържането на устойчива околна среда, като:

- Гражданското образование е насочено към формиране на гражданско съзнание и граждански добродетели и е свързано със знания за устройството на демократичното общество, за правата и задълженията на гражданина и с умения и готовност за отговорно гражданско поведение.

- Здравното образование е насочено към развитие на умения за създаване или поддържане на здравословен стил и условия на живот и за доброволното адаптиране към поведение, благоприятстващо здравето.

- Екологичното образование е насочено към формиране на екологична култура, екологично съзнание и екологично поведение в тяхната взаимна връзка с оглед познаване на екологичните закони, защита, подобряване, управление и разумно използване на природните ресурси, както и опазване на природната среда и на екологичното равновесие.

- Интеркултурното образование е насочено към усвояване на знания за различни измерения на културните идентичности и за основни характеристики на интеркултурните отношения, формиращо позитивно отношение към разнообразието във всички области на човешкия живот, както и умения и нагласи за конструктивни взаимодействия в мултикултурна среда.

Усилията на ПГЕЕ „Константин Фотинов“ при реализиране на гражданското и интеркултурното образование са насочени към:

- възпитаване в демократичните ценности;
- насърчаване инициативност, отговорност, солидарност, социална чувствителност и критичност у всички участници в образователната система;

- утвърждаване устойчива, включваща, демократична и здравословна среда, свободна от различните форми на агресия и дискриминация;

- изграждане и поддържане позитивен психологически климат и възможности за избори, свързани със здравето, екологията, гражданското

участие, межкултурната толерантност, взаимното разбиране, зачитане и уважение;

- създаване позитивна образователна среда за диалог между представителите на различните културни общности в зависимост от тяхната възраст и компетентности, включително и чрез формите на ученическото участие и самоуправление.

В училището гражданското и интеркултурното образование се осъществява в процеса на придобиването на всички видове училищна подготовка, както и:

1. в часа на класа, включително и чрез ученическото самоуправление;
2. в рамките на дейностите по обща подкрепа за личностно развитие по реда и при условията на държавния образователен стандарт за приобщаващото образование.

3. дейности с ученическите съвети на всички нива или други форми на ученическо представителство, младежко лидерство и клубни занимания, при които се практикуват граждански и социални умения.

Освен това се осъществява чрез занимания, дейности и проекти по тематични области, свързани с:

1. патриотичното възпитание и изграждането на националното самочувствие;
2. толерантността и интеркултурния диалог;
3. финансовата и правната грамотност, в т.ч. избор на първо работно място;
4. военното обучение и защитата на родината;
5. безопасността и движението по пътищата;
6. защитата на населението при бедствия и аварии и оказване на първа помощ;
7. превенция на насилието, справяне с гнева и агресията и мирно решаване на конфликти;
8. превенция на тероризма и поведение при терористична заплаха;
9. превенция и противодействие на корупцията.

В часа на класа се осъществяват и дейности за последователно развитие на класа като общност и за ученическо самоуправление на ниво паралелка.

В извънкласните форми – „Хор за патриотични песни“, „Танцов клуб Електрик“ и „Представителен блок“ участват и ученици, чийто майчин език не е български и те са място за общуване, споделяне, запознаване с традиции и информираност.

ПГЕЕ „Константин Фотинов“ изгражда и поддържа демократична училищна организационна култура, която насърчава спазването на споделени правила, процедури, традиции и колективни ценности.

Неизменна част са:

1. Реализиране на училищни ритуали, свързани с:

- откриване на учебната година;
- закриването на учебната година;
- връчване дипломите за средно образование;
- награждаване на отличили се ученици;
- отличаване на учители;
- поддържането на училищен кът посветен на патрона на училището;

- кърт за съхраняване на училищното знаме;
- поддържането на училищен кърт за спортни достижения;
- честването на национални и официални празници;
- честване на дните на национални герои и будители;
- поднасяне цветя и венци на паметника на освободителите;
- презентирание на забележителни дати на видеостената, намираща се в един от коридорите на сградата;
- честване празника на патрона на училището;
- изпращане на завършилите зрелостници облечени в тоги;
- традиционни срещи на бивши възпитаници на училището.

2. Възпитаване в трайни навици за отдаване на почит и израз на националното самосъзнание чрез:

- изслушване на националния химн в тържествени за държавата и училището моменти;
- поставяне на националния флаг пред фасадата на училището.

Педагогическата колегия в ПГЕЕ „Константин Фотинов“ реализира гражданското и интеркултурното образование и чрез включване и подкрепа на инициативността и участието на учениците чрез подходящи за възрастта им включващи демократични практики, като:

1. участие в различни форми на ученическо самоуправление и представителство;
2. организиране на доброволчески дейности в и извън училище;
3. организиране на училищни кампании, подкрепящи здравето, толерантността, социалната чувствителност, правата на човека, опазването на околната среда и пр.;
4. организиране на училищни празници и събития съобразно календара на световните, националните и културните дати и празници;
5. участие в проекти;
6. участие в клубове и неформални групи по интереси.

ЦЕЛ

Целите, които си поставяме като образователна институция - автономна, активна и саморазвиваща се – са именно:

1. Възпитаване в демократичните ценности.
2. Насърчаване инициативност, отговорност, солидарност, социална чувствителност и критичност у всички участници в образователната система.
3. Утвърждаване устойчива, включваща, демократична и здравословна среда, свободна от различните форми на агресия и дискриминация.
4. Изграждане и поддържане на позитивен психологически климат и възможности за избори, свързани с междукултурната толерантност, взаимното разбиране, зачитане и уважение.
5. Създаване позитивна образователна среда за диалог между представителите на различните културни общности в зависимост от тяхната възраст и компетентности, включително и чрез формите на ученическото участие и самоуправление.

6. Създаване на условия за по-задълбочено гражданско и интеркултурно образование.

ВИЗИЯ

Училището като институция със сериозни образователни и културни функции, да се наложи в обществото в синхрон с обществените и културни организации. ПГЕЕ „К.Фотинов“ до 2020 г. да се развива като конкурентоспособно училище, способно да формира у учениците национални и общочовешки добродетели при подготовката им за социализация и реализация. Стремез чрез висококвалифицирани педагози да се формира знания, професионални и личностни умения у учениците за активно взаимодействие със социалната среда, уважение към гражданските права и отговорности, противодействие срещу проявите на агресивност и насилие.

МИСИЯ

Формиране на личности с висока общообразователна, професионална и интелектуална подготовка и култура, с ярко изразено гражданско съзнание и поведение, способни за ефективна обществена реализация. Възпитание и обучение според държавните образователни стандарти и стандартите на Европейския съюз в духа на демократичните ценности. Да се научат да учат цял живот, да се трудят и проявяват високо гражданско съзнание с оглед на Стратегията за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж „Европа – 2020“.

ДЕЙНОСТИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ГОРЕПОСОЧЕНИТЕ ЦЕЛИ:

ПО ПЪРВАТА ЦЕЛ - възпитаване в демократичните ценности.

1. Учениците, чрез учителите взаимодействат с членовете на семейството си, общността и другите хора по конструктивен и уважителен начин.

2. Обучение от лектори от Университет „Д-р А. Златаров“ за умения за изразяване обосновано и критично гражданската си позиция.

3. Участие на ученици в проект „Моето първо работно място“ за обучение да взимат самостоятелни решения относно своето развитие, проявяват инициативност и способност да си поставят цели, да планират и да обосновават действията си.

4. Педагогическия съветник и Училищния психолог провеждат срещи, разговори и дискусии с ученици, за да ги обучат да носят отговорност за поведението си и оценяват влиянието на постъпките си за своя живот и този на другите хора;

5. Възпитаване да умеят да правят връзки между отделни сфери на обществения живот и да разбират причините за социалните неравенства, екологичните и глобалните предизвикателства.

ПО ВТОРАТА ЦЕЛ - насърчаване инициативност, отговорност, солидарност, социална чувствителност и критичност у всички участници.

1. В часа на класа, включително и чрез ученическото самоуправление.
2. В рамките на дейностите по обща подкрепа за личностно развитие по реда и при условията на държавния образователен стандарт за приобщаващото образование.
3. Всеки педагогически специалист в своята дейност чрез действията си, с примара си работи за постигане на тази цел.

ПО ТРЕТАТА ЦЕЛ - утвърждаване устойчива, включваща, демократична и здравословна среда, свободна от различните форми на агресия и дискриминация.

1. Срещи, разговори, дискусии и лекции от медицинската сестра с всяка паралелка и Ученическият съвет.
2. Периодични срещи на новопостъпилите ученици с лектори от община Бургас.

ПО ЧЕТВЪРТАТА ЦЕЛ - изграждане и поддържане на позитивен психологически климат и възможности за избори, свързани с межкултурната толерантност, взаимното разбиране, зачитане и уважение.

1. Училището чрез лектори от неправителствени организации, училищния психолог и педагогическия съветник успешно чрез обучения подготвят ученици, които в бъдеще, в извънучилищна среда, в самия живот ще могат чрез притежаваните знания и умения да решават градивно появилите се конфликти.
2. Организиране и провеждането на периодично запланувани срещи с подходящи лектори, залагащи на активното изслушване на учениците при появила се нова проблематика /за целта се използват и часовете на класния ръководител/. Учениците са много по-мотивирани да изпълнят решение, за което са чули ясно мнението им.
3. Включването на родители и представители на други институции при разрешаване на конфликтите.

ПО ПЕТАТА ЦЕЛ - създаване позитивна образователна среда за диалог между представителите на различните културни общности в зависимост от тяхната възраст и компетентности, включително и чрез формите на ученическото участие и самоуправление

1. Обучение по учебни предмети или модули, чрез интердисциплинарни програми, проекти или дейности по избор на учителя.
2. Използване на Факултативните часове за дейности с ученическите съвети и клубни занимания, при които се практикуват граждански и социални умения.

Обновяването на фойето пред дирекцията е посветено на 50-годишния професионален образование и училище „Фотинов“, което е със 138 годишна история. Този кът ще възпитава учениците поне през следващите пет години – до 2022 г.

Клуб „Любословие“ е учреден с цел поставяне на нови инициативи, които да станат традиция:

- срещи с Бургаски творци;
- архивиране на списък с преуспели граждани завършили средното си обучение в гимназията;
- срещи на ученици с преуспели бивши ученици;
- издаване на ученически вестник „Любословие“;
- срещи с родители, членове на Училищното настоятелство и Обществения съвет.

Всички тези инициативи на клуба, ежегодно ще увеличават:

- броя на събитията;
- броя на привлечените родители;
- срещите с бивши ученици;
- срещите с бургаски творци;
- участниците в мероприятия.

Изготвил материала:

КОСТА ПАПАЗОВ

Директор на ПГЕЕ „К. Фотинов“